

# СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Петя Андреева Парашкевова

**относно дисертационен труд на тема:**  
**„ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА КИНЕЗИТЕРАПИЯТА ВЪРХУ КАЧЕСТВОТО НА**  
**ЖИВОТ ПРИ ШИЙНА БОЛКА"**

за присъждане на образователна и научна степен „доктор" по  
професионално направление 7. 4. Обществено здраве

**Докторант:** Драгана Божидар Велинов

**Научен ръководител:** доц. д-р Екатерина Митова, дм

Становището е изготвено в качеството ми на член на научно жури, съгласно заповед № 1161/ 24.06.2024 г. на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ - Благоевград

## **1. Актуалност на разработения проблем**

Остеохондроза е разпространено заболяване на мускуло-скелетната система, което засяга много хора. Това е хронично състояние, което може да доведе до болка и нарушение на качеството на живот на засегнатите лица. Остеохондрозата е дистрофичен процес, който може да доведе до частични или пълни изменения на междупрешленните дискове. Голяма част от възрастното и активно население страда от цервикална остеохондроза. Жените са по-често засегнати от мъжете. Основната предпоставка за засягане на по-младите сред активното население е заседналият начин на живот. Кинезитерапията заема основно място в лечението на пациенти с цервикална остеохондроза. Основната и цел е да облекчи болковите симптоми, да увеличи кръво/лимфната циркулация и подвижността в засегнатата област. А на по-късен етап да се изгради здрав мускулен корсет за поддържане правилната функционалност на гръбначния стълб и в частност на шията.

Високата честота на разпространение и социалната значимост на заболяването правят научния труд на Драгана Велинов актуален и навременен.

## **2. Обща характеристика на дисертационния труд**

Дисертационният труд е с обем от 190 страници, от които 23 страници литература и 17 страници с приложения (5 приложения).

Структурата му включва: увод и концептуална постановка на изследвания проблем, методология на изследването, резултати, изводи, препоръки и приноси.

При разработването му са използвани 224 литературни източника, от които на кирилица – 37 броя, 184 броя на латиница и 3 броя електронни източника.

**Първа глава** разглежда концептуалната постановка на научния проблем и представя социалната значимост на неспецифичната болка в шията (остеохондроза). Подробно са описани мускулното действие, етиологията и патологията при остеохондроза, както и методите за изследване и лечението. Разгледана е прилаганата в практиката традиционна кинезитерапия и възможностите за иновации и актуализацията ѝ при посочените пациенти. Главата завършва с извеждане на работна хипотеза. Хипотезата е правилно формулирана и произтича от критично направения литературен обзор

**Втора глава** обхваща предмет, обект, цел и задачи на изследването.. Точно и правилно са формулирани целта и допълващите я пет задачи. Те са конкретни и ясни.

Контингентът на изследвани лица включва 80 човека. Охарактеризиран е детайлно, което е предпоставка за правилен анализ на получените резултати. Разпределен е в две групи: контролна (40 пациента) и експериментална (40 пациента). Описани са критериите за включване и изключване от изследването.

Използваните методи на изследване са съвременни, правилно подбрани, подробно описани и подходящи за конкретизиране състоянието на изследваните лица преди и след провеждане на кинезитерапията.

Същността на дисертационния труд е методиката на рехабилитационната програма. Тя е напълно съобразена с принципите и съвременните тенденции за рехабилитация на остеохондрозата на шийния дял. Целта, задачите, приложените средства и методичните указания на кинезитерапията и при двете групи пациенти са описани точно и ясно. Ясно и точно са описани методиките на кинезитерапия при двете групи пациенти, като при ЕГ е добавена ТЕКАР терапия и вендузотерапия.

**В трета глава** е представен анализа на собствените резултати, който е прецизен и задълбочен. Всички данни са детайлно онагледени с таблици и диаграми, за по- доброто възприемане. Проличава умението на докторантката да интерпретира научно установени факти. Получените резултати дават основание да се твърди, че апробираната методика е подходяща за широко приложение.

### **3. Изводи, препоръки и приноси на дисертационния труд**

На базата на получените резултати са формулирани 5 извода и 2 препоръки. Те обективно отразяват представения фактически материал, произтичат от проведеното изследване и представляват негов логичен завършек. Предложени са общо 4 приноси на настоящето изследване.

#### **4. Качества на автореферата**

Автореферата отразява основната структура на дисертационния труд и дава правилна и точна представа за същността на научния експеримент и постигнатите резултати.

#### **5. Преценка на публикациите по дисертационния труд**

Докторантката е участвала в национални и международни научни форуми. Разработила е самостоятелно и в съавторство 5 научни публикации по темата на дисертацията.

- 5 публикации са отпечатани в рецензирани научни издания;
- 5 участия в научни конференции;

Представените от Драгана Божидар Велинов публикации напълно покриват минималните национални изисквания за професионално направление 7.4. Обществено здраве, съгл. чл.24, ал.2 и 3 от ЗРАСРБ и чл.52, ал.2 и ал.3 от Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“ за придобиване на ОНС «Доктор».

#### **6. Критични бележки и препоръки**

Наблюдават се технически и граматически грешки. Някои от изводите не съответстват на поставените задачи.

#### **Заклучение**

Дисертационният труд на тема „Въздействие на кинезитерапията върху качеството на живот при шийна болка" показва, че докторантката притежава задълбочени теоретични знания, работи прецизно и проявява способност за провеждане на самостоятелни и иновативни научни изследвания.

Въпреки направените забележки представеният дисертационен труд, е оригинална разработка, която отговаря на минималните национални изисквания на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото приложение и на Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Няма данни за плагиатство.

С оглед горепосоченото предлагам на Научното жури да присъди на Драгана Божидар Велинов образователна и научна степен „Доктор“ по професионално направление 7.4. Обществено здраве.

20.07.2024

Изготвил становището: .....

/ доц. Петя Парашкевова, доктор/

**OPINION**

**from Assoc. Prof. Petya Andreeva Parashkevova, PhD**

**ON THE DISSERTATION THESIS:  
" EFFECT OF KINESITHERAPY ON THE QUALITY OF LIFE IN  
NECK PAIN"**

**for awarding the educational and scientific degree "doctor" in  
professional field 7. 4. Public health**

**Doctoral student:** Dragana Bozhidar Velinov

**Research supervisor:** Assoc. Prof. Ekaterina Mitova, PhD, MD

The opinion was prepared in my capacity as a member of a scientific jury, according to order No. 1161/ 24.06.2024 of the Rector of Southwestern University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad

**1. Relevance of the developed problem**

Osteochondrosis is a common disease of the musculoskeletal system that affects many people. It is a chronic condition that can cause pain and impair the quality of life of affected individuals. Osteochondrosis is a dystrophic process that can lead to partial or complete changes in the intervertebral discs. A large part of the elderly and active population suffers from cervical osteochondrosis. Women are more often affected than men. The main prerequisite for affecting the younger part of the active population is a sedentary lifestyle. Kinesitherapy occupies a central place in the treatment of patients with cervical osteochondrosis. Its main purpose is to relieve pain symptoms, increase blood/lymph circulation and mobility in the affected area. And at a later stage, to build a strong muscular corset to maintain the correct functionality of the spine and, in particular, of the neck.

The high prevalence and social significance of the disease make Dragana Velinov's scientific work relevant and timely.

**2. General characteristics of the dissertation work**

The dissertation has a volume of 190 pages, of which 23 pages are literature and 17 pages with appendices (5 appendices).

Its structure includes: introduction and conceptual statement of the research problem, research methodology, results, conclusions, recommendations and contributions.

In its development, 224 literary sources were used, of which 37 in Cyrillic, 184 in Latin and 3 electronic sources.

**The first chapter** examines the conceptual formulation of the scientific problem and presents the social significance of non-specific pain in the neck (osteochondrosis). Muscle action, etiology and pathology in osteochondrosis, as well as research and

treatment methods are described in detail. The traditional kinesitherapy applied in practice and the possibilities for innovation and its updating in the indicated patients were examined. The chapter ends with a working hypothesis. The hypothesis is correctly formulated and derives from the critically conducted literature review.

**The second chapter** covers the subject, object, goal and tasks of the research. The goal and the five tasks that complement it are precisely and correctly formulated. They are specific and clear.

The contingent of examined persons includes 80 people. It is characterized in detail, which is a prerequisite for a correct analysis of the obtained results. It was divided into two groups: control (40 patients) and experimental (40 patients). The criteria for inclusion and exclusion from the study are described.

The research methods used are modern, correctly selected, described in detail and suitable for specifying the condition of the examined persons before and after the kinesitherapy.

The essence of the dissertation work is the methodology of the rehabilitation program. It is fully compliant with the principles and modern trends for the rehabilitation of cervical osteochondrosis. The purpose, tasks, applied means and methodical guidelines of kinesitherapy in both groups of patients are precisely and clearly described. The methods of kinesitherapy for both groups of patients are clearly and accurately described, and TEKAR therapy and cupping therapy were added to the experimental group.

**In the third chapter**, the analysis of the own results is presented, which is precise and thorough. All data are detailed with tables and diagrams for better understanding. It shows the ability of the doctoral student to interpret scientifically established facts. The obtained results give reason to claim that the tested methodology is suitable for wide application.

### **3. Conclusions, recommendations and contributions of the dissertation work**

Based on the obtained results, 5 conclusions and 2 recommendations were formulated. They objectively reflect the factual material presented, stem from the conducted research and represent its logical conclusion. A total of 4 contributions of the present study are proposed.

### **4. Qualities of the abstract**

The abstract reflects the main structure of the dissertation work and gives a correct and accurate idea of the essence of the scientific experiment and the achieved results.

### **5. Evaluation of publications on the dissertation work**

The doctoral student participated in national and international scientific forums. She developed independently and in co-authorship 5 scientific publications on the subject of the dissertation.

- 5 publications were published in peer-reviewed scientific publications;
- 5 participations in scientific conferences;

The publications presented by Dragana Bozhidar Velinov fully cover the minimum national requirements for professional field 7.4. Public health, of the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at Southwestern University "Neofit Rilski" for the acquisition of the educational and scientific degree "Doctor".

## **6. Critical notes and recommendations**

Technical and grammatical errors are observed. Some of the conclusions do not correspond to the tasks set.

## **CONCLUSION**

The dissertation work on the topic "EFFECT OF KINESITHERAPY ON THE QUALITY OF LIFE IN NECK PAIN" shows that the doctoral student has in-depth theoretical knowledge, works precisely and demonstrates the ability to conduct independent and innovative scientific research.

**Despite the remarks made, the presented dissertation work is an original development that meets the minimum national requirements of the ŽARSRB, the Regulations for its application and the Regulations for the development of the academic staff of the Neophyte Rilski University of Applied Sciences. No plagiarism data.**

**In view of the above, I propose to the Scientific Jury to award Dragana Bozhidar Velinov an educational and scientific degree "Doctor" in professional direction 7.4. Public Health.**

20.07.2024

Prepared the opinion: .....  
/ Assoc. Prof. Petya Parashkevova, PhD/